

CUVÂNT LA SFINȚII VOIEVOZI MIHAIL ȘI GAVRIIL¹⁶ (8 NOIEMBRIE)

Astăzi este zi de bucurie pentru tot creștinul ortodox: prăznuim pe marii voievozi Mihail și Gavriil, dimpreună cu toate oștile îngerești.

În Simbolul credinței, chiar de la început grăim așa: „Cred într-unul Dumnezeu, Tatăl Atotțiitorul, Făcătorul cerului și al pământului, văzutelor tuturor și nevăzutelor.” Adică mărturisim că Dumnezeu a făcut lumea cea văzută și cea nevăzută. Lumea cea nevăzută sunt sfinții îngeri, pentru cinstea cărora ne-am adunat astăzi; sunt slugile cele credincioase

¹⁶ După Mitropolitul N. Crutișchi și Cazania lui Varlaam.

ale lui Dumnezeu, lăudătorii slavei lui Dumnezeu, sunt păzitorii și povățuitorii noștri, însoțitorii și rugătorii noștri.

Pentru ochii noștri trupești, ei sunt o lume nevăzută; dar din cuvintele lui Dumnezeu, din învățătura Bisericii noastre, știm multe lucruri despre dânșii: că locuiesc în cer precum și printre oameni și că adeseori s-au arătat oamenilor în chip văzut, când Dumnezeu a găsit de bine să facă pe îngeri vestitori ai voii Sale oamenilor și crainici ai adevărilor dumnezeiești.

Așa cum grăiesc Sfintele Evanghelii, atât începutul cât și sfârșitul lucrării pământești a Domnului nostru Iisus Hristos, sunt legate de arătarea îngerilor în lume.

Astfel, când s-a plinit vremea ca Fiul lui Dumnezeu să ia trup omenesc pentru mântuirea noastră, într-o colibă sărăcăcioasă din Nazaret, unde trăia Fecioara Maria, a intrat arhanghelul Gavriil și împlinind porunca lui Dumnezeu, i-a dat de veste despre nașterea dintr-însa a Mântuitorului lumii numind-o „Binecuvântată între femei.”

Când Iosif, logodnicul Fecioarei Maria, s-a tulburat văzând pe Fecioara că se pregătește să fie Mamă și nu știa cum să înțeleagă aceasta, căci încă nu i se descoperise taina nașterii Fiului lui Dumnezeu, atunci îngerul i-a grăit în vis: „Nu te teme a lua pe Maria, femeia ta, căci ceea ce s-a zămislit într-însa este de la Duhul Sfânt.” În noaptea cea binecuvântată a nașterii Domnului pe pământ, îngerul s-a arătat păstorilor din apropierea Bethleemului și le-a dat de știre: „Vă vestesc bucurie mare, că astăzi S-a născut Mântuitorul, Hristos Domnul.” Și tot atunci, spune Sfânta Evanghelie, s-a arătat mulțime mare de îngeri cântând: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoie.”

Nu după multe zile, tot îngerul îi poruncește lui Iosif în vis să ia Pruncul și pe Mama lui și să fugă în Egipt, iar după moartea lui Irod, iarăși îngerul îi spune lui Iosif în vis: „Scoală-te și ia Pruncul și pe Mama lui și mergi în pământul lui Israil, că a murit cel ce căuta sufletul Pruncului.”

Se apropiaseră ceasurile din urmă ale vieții pământești a Domnului nostru Iisus Hristos, în ajunul morții Sale pe Cruce,

El S-a rugat în grădina Ghetsimani până la asudare cu sânge și atunci I s-a arătat un înger, care L-a întărit în aceste nespuse suferințe.

A venit a doua noapte binecuvântată și luminată, când Domnul, ca un puternic și biruitor al morții, a înviat din morți. Când femeile mironosițe foarte de dimineată au venit la mormânt, au văzut pe îngerul vestitor al învierii: „Nu vă temeți le-a spus, că Iisus cel răstignit nu este aici, ci S-a sculat precum a zis.”

După 40 de zile, când Domnul Hristos Cel înviat, S-a înălțat la Ceruri de pe culmea muntelui Măslinilor, doi îngeri s-au arătat ucenicilor, care se uitau cu uimire și mâhnire după Învățătorul iubit și le-au zis: „De ce stați uitându-vă la cer? Acest Iisus, Care S-a înălțat de la voi la Cer, tot așa va veni, cum L-ați văzut ducându-Se la Cer” (Faptele Apostolilor 1, 11).

Iată, vedeți de câte ori îngerii s-au arătat pe față oamenilor, când trebuia să le descopere voia lui Dumnezeu, să-i întărească și să-i îmbărbăteze?

De atunci au trecut multe veacuri. La sfintele slujbe la care noi ne adunăm în biserică, auziți cum se cântă: „Acum puterile cerești împreună cu noi nevăzut slujesc.” Iar în altă cântare, Biserica grăiește: „Ca pe Împăratul tuturor primind, pe Cel nevăzut înconjurat de cetele îngerești.” Ce ne spun aceste cântări? Ele ne învață că îngerii în chip nevăzut sunt de față împreună cu noi la sfintele slujbe și iau parte la rugăciunile noastre. Zi și noapte, puterile îngerești înconjoară tronul Domnului în Ceruri și-L proslăvesc cu cântări dumnezeiești; dar ei se află și lângă altarele pământești ale bisericilor noastre. Puzderie de sfinți îngeri înconjură sfântul Potir, când preotul se arată cu el în fața ușilor împărătești, de vreme ce în acest Potir se află Însuși Domnul, cu dumnezeiescul său Trup și cu Sângele Său cel dătător de viață. Îngerii sunt de față în biserică în timpul sfintelor slujbe nu numai pentru preamărirea Domnului, ci ca să ne întărească în slabele noastre rugăciuni și să ducă cererile și suspinele noastre la tronul lui Dumnezeu. Noi suntem prea păcătoși și întinați cu inima ca să vedem această

ședere a îngerilor în biserică, dar au fost sfinți curați cu inima, care au văzut acest lucru. Așa Sfântul Andrei cel nebun pentru Hristos, care a trăit în veacul al X-lea și a văzut în văzduh în timpul unei privegheri de noapte în biserica Vlahernei din Constantinopol pe Maica Domnului înconjurată de sfinți și de o mare mulțime de îngeri.

La fiecare dumnezeiască slujbă auziți această cerere: „Înger de pace, credincios, îndreptător, păzitor sufletelor și trupurilor noastre, la Domnul să cerem.” În această ectenie, cerem lui Dumnezeu să nu depărteze de la noi pe îngerul păzitor. Căci știți doar că fiecăruia dintre noi Domnul ne-a dat la botez un înger păzitor, ca să ne fie îndreptător credincios și păzitor al sufletelor și trupurilor noastre.

Ați auzit de asemenea cuvintele proorocului David din Psalmul 90: „A poruncit îngerilor Săi să te păzească în toate căile tale.” Prin aceste cuvinte noi mărturisim credința că pe noi ne păzesc sfinții îngeri. Tot ce este în noi bun, curat, luminat, orice gând frumos, orice mișcare bună a inimii; rugăciunea, pocăința, faptele bune, toate acestea se nasc în noi și se înfăptuiesc din îndemnul îngerului păzitor. Lucrând prin cugetul și inima noastră, el ne ajută în lupta cu ispitele, el ne dă fiori înainte de căderea în păcate grele. Dacă nu ascultăm de glasul lui și cădem în păcate, el se depărtează de noi, plânge și se roagă pentru noi la Dumnezeu, ca să ne rabde și să întârzie cu dreapta Lui pedeapsă; în același timp nu încetează să bată la ușa cugetului nostru cu gândul trezirii la pocăință. Același Sfânt Andrei nebun pentru Hristos a văzut odată pe îngerul păzitor al unui bogat, care murise în păcate grele, că plângea așa de tare pentru cel mort, cum nu văzuse niciodată vreun om plângând așa.

Știm iarăși, precum ne învață Biserica noastră, că îngerul păzitor se va înfățișa fiecăruia dintre noi în clipa morții, când sufletul se va desparte de trup și de vom fi avut viață curată ne va însoți la Dumnezeu pentru închinare în ziua a treia, a noua și a patruzecoa după răposare și nu ne va părăsi toată viațuirea noastră de dincolo de mormânt.

O, știm că vom vedea îngerii și în cea din urmă zi a lumii acesteia, în ziua înfricoșatei judecăți a lui Dumnezeu, „când va veni Fiul Omului întru slava Sa și toți sfinții îngerii cu El și va ședea pe scaunul slavei Sale.” Am auzit și din pilda Evangheliei de astăzi, că „la vremea secerișului, Domnul va zice secerătorilor: pliviți întâi neghina și legați-o în snopi ca să o ardem.” Secerișul este sfârșitul lumii, iar secerătorii sunt îngerii. Cât de cumplit este să faci parte din aceste neghine, care vor fi aruncate în văpaia focului! Iar cât de dulci cuvinte auzim în această pildă pentru adevărații fii ai lui Dumnezeu: „Iar grâul să-l strângeți în jitnița Mea.” Câtă fericire îi așteaptă pe cei pe care Domnul îi aseamănă cu grâul: „Atunci cei dreپți vor străluci ca soarele întru Împărăția Tatălui lor.”

Iată, vedeți, binecredincioși creștini, că tot ce ni s-a descoperit prin cuvântul lui Dumnezeu și prin învățătura credinței noastre despre îngerii, totul ne grăiește despre cea mai sfântă îndatorire a noastră, despre veșnica noastră mântuire, căci pentru slujirea acestei mântuiri ne-a dat Dumnezeu pe sfinții îngerii. Deci în ostenele noastre pentru lucrarea mântuirii noastre nu suntem singuri, în calea spre Împărăția Cerească. Cu noi sunt sfinții îngerii, nevăzuții noștri povățuitori și ajutători în această lucrare sfântă, păzindu-ne de toate nenorocirile, de suferințe, de moarte năprasnică, de ispite, de căderi în păcate și de mânia lui Dumnezeu cea cu dreptate pornită asupra noastră. Scurt vorbind, sfinții îngerii ne cheamă la mântuirea sufletelor noastre, ținând în noi aducerea aminte de acest scop și de răsplata pentru toate ostenele noastre și dându-ne ajutor pe această cale. Cât de mare este ajutorul sfinților îngerii pentru mântuirea sufletului nostru veți înțelege și din istorisirea ce urmează.

În vechea cetate a Cartaginei din Africa trăia odată un guvernator, care făcea multe fapte bune. S-a întâmplat însă, din lucrarea diavolului, că acesta a căzut în păcatul desfrânării și nu multă vreme după păcat s-a îmbolnăvit și a murit, nepocăit de păcatul său. La trei zile după ce l-au prohodit și l-au îngropat, s-a auzit glas din groapă strigând: „Miluiți-mă! Milu-

iți-mă!” Și dacă l-au dezgropat, l-au găsit viu în sicriu. Și l-au întrebat rudeniile ce a văzut iar el multă vreme nu a putut scoate un cuvânt, ci numai plângea cu amar. Abia după trei zile i s-a dezlegat limba și a început a grăi: „Când am murit eu”, zise el, „au venit la mine niște arapi așa de negri și de cumpliți încât văzându-i sufletul meu se spăimânta și se cutremura. În acea spaimă fiind eu, au venit doi tineri frumoși și îndată sufletul meu a sărit în mâinile lor. Și cum zburam și ne duceam în sus, am trecut pe la vămile văzduhului, unde eram întrebați pentru tot felul de păcate: minciună, nedreptate, ucidere și altele. Iar tinerii aceia care mă duceau aveau faptele mele cele bune ca un fel de vistierie, din care puneau în cumpană împotriva păcatelor mele, pe care le aduceau duhurile cele viclene. Și abia m-au răscumpărat. Dar când am ajuns la vama desfrânării, m-au apucat acei arapi groaznici zicând: «Acesta este al nostru, pentru că l-a apucat moartea nepocăit de păcatul desfrânării.» Atunci îngerii m-au lăsat și m-au apucat acei arapi cu mare bucurie și m-au tras jos bătându-mă până în temnițele iadului, unde era mare mulțime de suflete, care se munceau și strigau: «Vai de noi, vai de noi!» Și nu avea cine să le ajute. Și au început să mă muncească și pe mine împreună cu ei. Și când strigam eu și mă chinuiam, am văzut deodată pe cei doi tineri și am început a mă ruga către ei să mă scoată din acele munci, ca să mă pocăiesc. Dar ei mi-au răspuns: «În zadar te trudești a te ruga, căci de aici nimeni nu poate ieși până la învierea a toată lumea.» Mai pe urmă însă li s-a făcut milă de mine și m-au întors iar în trup și așa am început a striga din groapă.”

Povestind acestea cel înviat, nu a conținut a plânge și vreme de 40 de zile nimic nu a gustat, ci numai umbla pe la biserici și grăia: „Amar de cei ce nu se pocăiesc.” Iar după 40 de zile iarăși a murit.

Cei doi tineri care s-au arătat celui mort nu sunt alții decât sfinții îngeri, care însoțesc sufletul omului până la Dumnezeu.

Auzind și noi acestea, frați creștini, cât suntem încă în viață pe pământ, să cădem înaintea lui Dumnezeu și să cerem cu căldură ajutor pentru izbăvire de păcate și iertare pentru păcatele făcute. Și să lucrăm pentru mântuirea sufletelor noastre, înfrumusețându-le cu podoaba faptelor bune, care se țese din smerenie, din răbdare, din fapte de iubire, din iertarea aproapelui, din fapte de milostenie și din răbdarea necazurilor, a lipsurilor și a suferințelor, crezând nestrămutat în cuvântul Domnului că „cine va răbda până în sfârșit, acela se va mântui.” Iar pe apărătorii noștri și păzitorii vieții noastre, pe sfinții îngeri, să-i rugăm să ne întărească pe această cale. Că nu este lucru mai înfricoșat ca pieirea veșnică a sufletului și nimic mai scump decât moștenirea veșnicei Împărății, de care pe toți să ne învrednicească prea Milostivul Dumnezeu, cu rugăciunile și cu ajutorul sfinților Săi îngeri. Amin.